

Dit artikel is een bijdrage aan de Caribbean Mediators Association en verschenen in de Napa van zaterdag 3 februari 2018. De Napa is de zaterdag bijlage van de avondkrant Amigoe.

Mediation is oplossingsgericht!

Geschreven door Anja Kleinmoedig

'Maar wat dóé je dan precies als mediator?' Een vraag die iedere mediator regelmatig te horen krijgt. Als mediator begeleid je het mediatonproces en de communicatie tussen de personen of groepen die met elkaar in conflict zijn. Het is niet de bedoeling dat de mediator de deelnemers aangeeft hoe ze moeten handelen of wat ze moeten zeggen. Dat bepalen de deelnemers aan de mediation helemaal zelf. Het is tenslotte hun mediation.

Wat dan wel de bedoeling is? In ieder geval dat de mediator de partijen bewust maakt en inzicht geeft in de punten die voor hen belangrijk zijn. Met deze verworven inzichten en kennis kunnen de deelnemers gemotiveerd raken om zélf – veel beter dan de mediator – hun geschil op te lossen en de gemaakte afspraken ook daadwerkelijk na te komen.

Begeleiden naar de oplossing

Vaak is voor de partijen zelf – en dus al helemaal voor de persoon waarmee zij in conflict zijn – niet duidelijk wat er werkelijk speelt. Pas als dat duidelijk is kan er een oplossing gevonden worden voor het ontstane conflict tussen de partijen. De mediator beschikt over de kennis en vaardigheden om de deelnemers daartoe te begeleiden. Hij/zij geeft die oplossing dus niet zelf. Zelfs al ziet de mediator een oplossing voor zich, dan nog zal hij/zij het aan de deelnemers overlaten om zelf tot een oplossing te komen. De mediator moet zich er wel voor inspannen om de deelnemers naar een door hen gekozen oplossing te begeleiden.

Mediation versus gerechtelijke procedure

Daarin verschilt de mediation, als vorm van alternatieve geschillenbeslechting, met een gerechtelijke procedure. In een gerechtelijke procedure leggen de partijen het geschil voor aan een rechter. De rechter hoort de standpunten van beide partijen aan en neemt dan een beslissing met toepassing van objectieve (rechts)regels. Wat de uitkomst van de besluitvorming door de rechter zal zijn, is voor partijen niet zelden een onzekere factor. Met die beslissing moeten de partijen het vervolgens doen. Door het instellen van bijvoorbeeld hoger beroep kan geprobeerd worden om alsnog het gelijk te behalen.

Echter, het gaat niet altijd om 'gelijk hebben' en 'gelijk krijgen'. Soms is het belangrijker dat een bepaald belang gediend wordt: het probleem moet opgelost worden. Denk aan een conflict tussen twee handelspartners die al jaren met elkaar zakendoen. Of aan een probleem tussen twee aandeelhouders of kwestie tussen een werkgever en een werknemer. Degenen die het probleem op kunnen lossen, zijn dezelfde personen die deel uitmaken van het probleem. Zij weten zelf het beste wat dat probleem precies is. En zij weten ook het beste wat voor beide partijen een acceptabele oplossing is.

Voorbeeld uit de praktijk

Neem bijvoorbeeld de kwestie tussen een zogenaamde overheids-nv en een vakbond. Het bestuur van de vennootschap stelt zich op het standpunt dat het, om de continuïteit van de vennootschap te garanderen, noodzakelijk is dat er een herstructurering van de onderneming plaatsvindt. Verder moeten de bedrijfskosten verlaagd worden en dus de arbeidsovereenkomst met een substantieel deel van de werknemers beëindigd worden. De vakbond meent evenwel dat de vennootschap op andere wijze ook de kosten kan verlagen. Het bestuur van de vennootschap en de vakbond richten hun giftige pijlen op elkaar en graven zich steeds dieper in in hun standpunten. Maar wordt het onderliggende probleem hiermee opgelost?

De mediation in dit voorbeeld is erop gericht om de deelnemers in het conflict te begeleiden. Zodat zij van hun standpunten afstappen en om hen in staat te stellen om actief op zoek te gaan naar een oplossing van het werkelijke belang dat speelt. Het uiteindelijke effect zou zomaar kunnen zijn dat er een oplossing op tafel komt waar iedereen achterstaat en waarmee beide partijen ook daadwerkelijk op een constructieve manier verder kunnen.